

SPECIÁLIS CÉLÚ HÁLÓZATI MEGOLDÁSOK KÜLÖNLEGES KÖRNYEZETBEN

*Szabványok, alapelvek
Németh Zoltán*

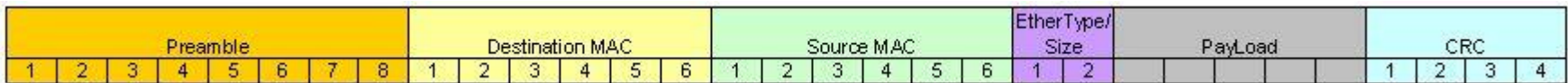
Speciális célú hálózati megoldások különleges környezetben

- néhány tipikus ipari kvázi szabvány vagy speciális gyártói megoldás alapelveinek ismertetése (vezetékes és vezeték nélküli egyaránt)
  - például: industrial Ethernet, Siemens WirelessHART; INTERFACE Wireless RAD
- korábbi előadásokon elmondott technológiák hogyan kerülnek alkalmazásra a speciális célú ipari megoldásokban

- AS-i – Actuator-sensor interface
- BSAP – Bristol Standard Asynchronous Protocol
- CC-Link Industrial Networks
- CIP (Common Industrial Protocol)
- CAN_bus
- ControlNet – an implementation of CIP
- Data Highway - DH Plus, DH-II, DH-485
- DeviceNet – an implementation of CIP
- DF-1
- DirectNet – Koyo / Automation Direct
- EtherCAT
- Ethernet Global Data (EGD)
- **EtherNet/IP – "Industrial Protocol"**
- Ethernet Powerlink
- FINS, Omron's protocol
- FOUNDATION fieldbus – H1 & HSE
- HART Protocol
- HostLink Protocol, Omron's protocol
- Idec Data Link - an open protocol
- Interbus, Phoenix Contact's protocol
- MACRO Fieldbus - "Motion and Control Ring Optical"
- MECHATROLINK – open protocol
- MelsecNet, MelsecNet II, /B, and /H (Mitsubishi)
- Modbus PEMEX
- Modbus Plus
- Modbus RTU or ASCII or TCP
- OSGP – The Open Smart Grid Protocol
- OpenADR – Open Automated Demand Response
- Optomux – Serial (RS-422/485) network protocol
- PieP – An Open Fieldbus Protocol
- Profibus – by PROFIBUS International.
- PROFINET IO
- RAPIEnet – Real-time Automation Protocols for Industrial Ethernet
- Honeywell SDS – Smart Distributed System
- SERCOS III, Ethernet-based version of SERCOS real-time interface standard
- SERCOS interface, Open Protocol for hard real-time control of motion and I/O
- SSCNET, Servo System Controller Network by Mitsubishi Electric for control of motion and I/O
- GE SRTP – GE Fanuc PLCs
- Sinec H1 – Siemens
- SynqNet – Danaher
- TTEthernet – TTTech
- MPI – Multi Point Interface

- EtherCAT, EtherNet/IP, PROFINET, POWERLINK, SERCOS III, CC-Link IE, Modbus/TCP
- IEEE 802.15.4, ZigBee, Wireless HART, ISA 100.11a, MiWi, Thread

- Ethernet for Control Automation Technology (IEC 61158)
- Kidolgozásának célja:
  - Gyors adatfrissítési lehetőség az automatizálásban ($\leq 100 \mu\text{s}$)
  - Alacsony jitter értékek a kommunikációban ($\leq 1 \mu\text{s}$)
  - Alacsony hardverköltés
- IEEE 802.3 Ethernet protokollra épül

- Ethertype 0x88a4 használata
- Alapelv: on-the-fly üzenetkezelés, feldolgozás megkezdése a teljes üzenet beérkezése előtt
- Master és slave eszközök
- Broadcast, multicast üzenet továbbítás is lehetséges

Forrás: ethercat.org

- Kommunikáció: telegramok, amelyek küldésére a master jogosult, a slave eszközök továbbítják a downstreamet (utolsó szegmenselem visszaküldi a masternek, full-duplex)

- Protokoll rétegek:

No.	OSI-Layer	EtherCAT	
7	Application Layer	http*, ftp*	Cyclic Data Exchange Mailbox Acyclic Data Access
6	Presentation Layer	-	-
5	Session Layer	-	-
4	Transport Layer	TCP*	-
3	Network Layer	IP*	-
2	Data Link Layer	Mailbox/Buffer Handling, Process Data Mapping, Extreme Fast Auto-Forwarder Ethernet MAC	
1	Physical Layer	100BASE-TX, 100BASE-FX	

*optional

- TCP/IP alagutazás a mailbox csatornán keresztül (nem befolyásolja a valós idejű kommunikációt)
- Topológia: vonal, csillag, fa, lánc
- Elemek összekapcsolása: rézvezeték, optikai kábel (nagyobb távolságok esetén)

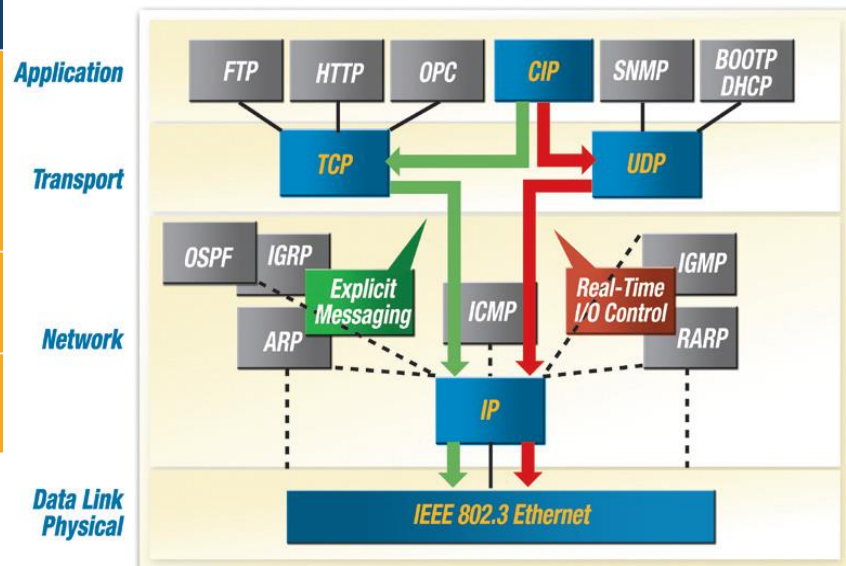
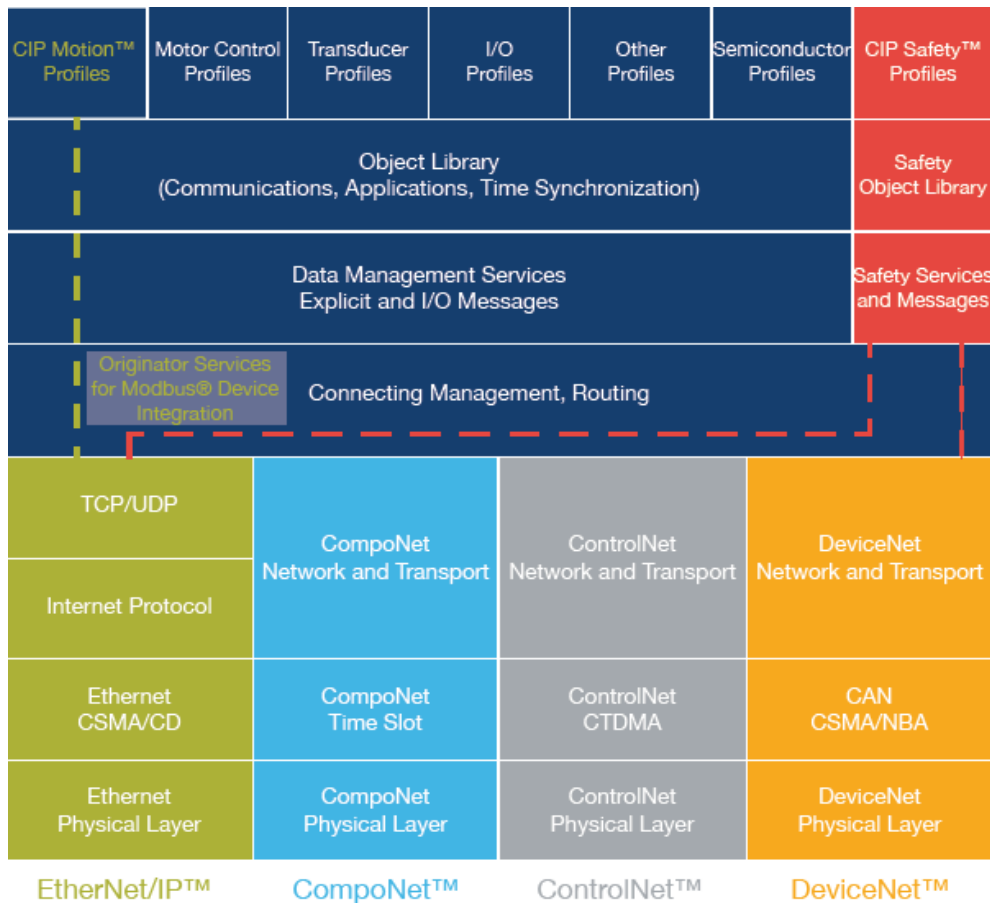
Eszközprofilok:

- CAN over EtherCAT (CoE)
  - Megfelel az EN 50325-4 szabványnak (Object Dictionary, PDO (Process Data Objects) Mapping, SDO)
- Servodrive-Profile over EtherCAT (SoE, IEC 61800-7-204)
  - SERCOS, motorvezérlés alkalmazások
- Ethernet over EtherCAT (EoE)
  - Alagutazási megoldás, transzparens EtherCAT az Ethernet eszközök számára
- File Access over EtherCAT (FoE)
  - TFPT-hez hasonló, pl. firmware feltöltés az eszközökre
- EtherCAT Automation Protocol (**EAP(!)**)
  - Speciális vezérlési információk (pl. master-master stb.)

- CIP (Common Industrial Protocol) adaptációja standard Ethernet és Internet Protocol hálózatokra
- OSI rétegdefiníciók használata
- TCP – explicit üzenetküldés (port: 44818)
  - Paraméterek, szoftverkomponensek fel- és letöltése
- UDP – implicit üzenetküldés (port: 2222)
  - Alapvető I/O információk
  - Lekérdezéses (polled), ciklikus és állapotváltás monitorozás
- IP – többesküldés (multicast, broadcast)
- Kompatibilitás: Ethernet sebességek, csatlakozók

Protokoll struktúra

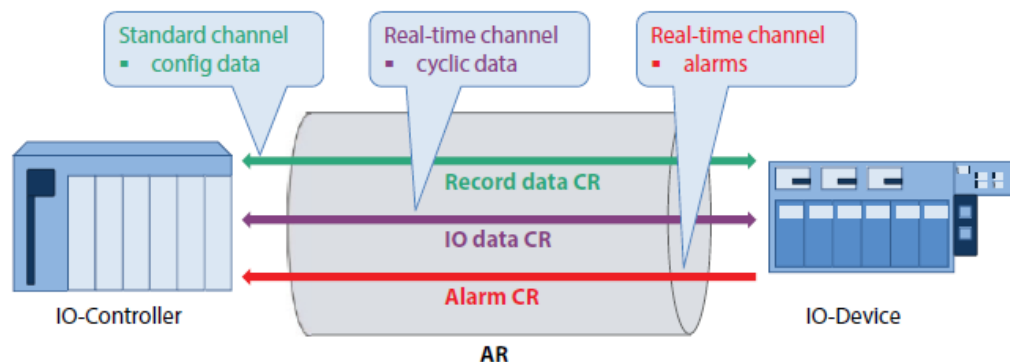
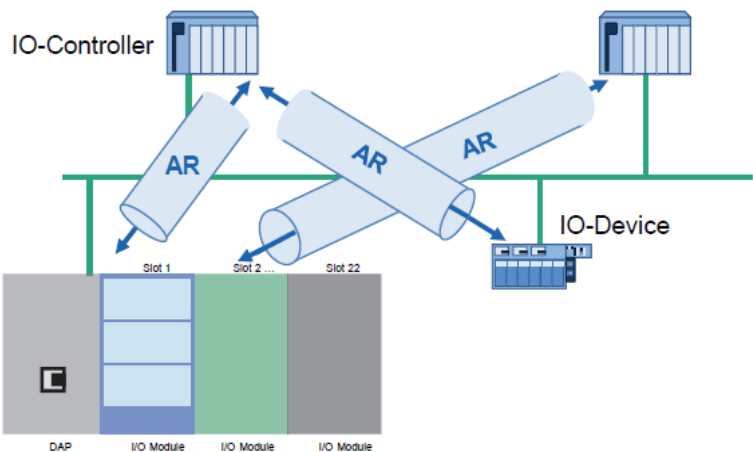
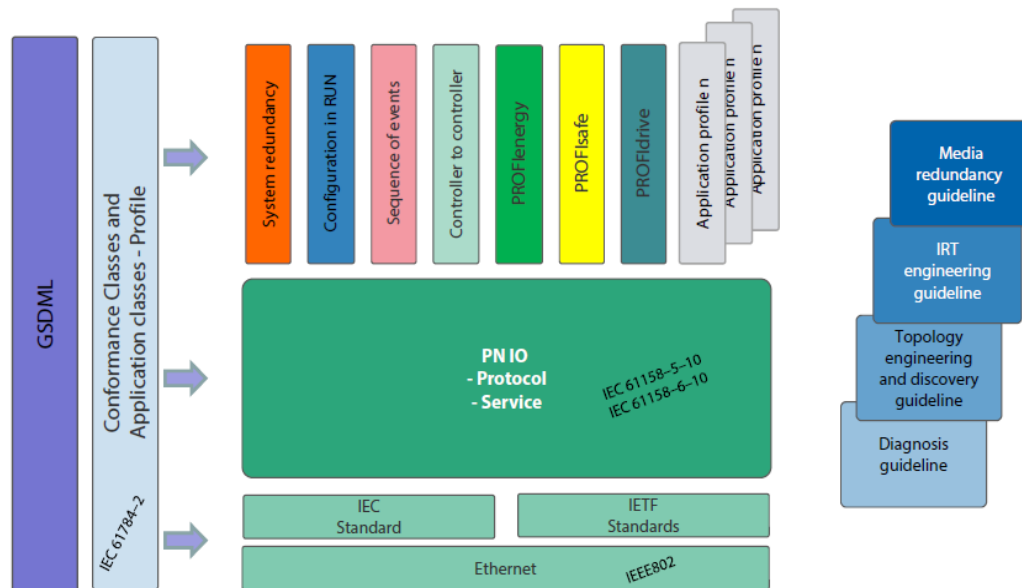
Kommunikációs képesség alapján megkülönböztetett:

- Messaging osztály
  - robotokat, PLC-eket konfiguráló, programozó eszközök
  - vezérlőrendszerek operátori interfész eszközei (HMI)
  - valós idejű I/O üzeneteket nem igénylő SW alkalmazások
  - hálózati konfigurációs és diagnosztikai eszközök
- Adapter osztály
  - valós idejű I/O eszközök
  - explicit és/vagy implicit üzeneteket igénylő PLC-k
- Scanner osztály
  - valós idejű I/O igényű PLC-k, vezérlők, robotok stb.

PROFINET (Process Field Net)

- Ipari Ethernet felett működik (IEC 61158, IEC 61784)
- Célja adatgyűjtés és vezérlési folyamatok támogatása ipari hálózatokban
- Szűk időkorlátok betartása (1 ms vagy kisebb)
- Eszközök címezése: MAC
- Konformancia osztályok
  - CC-A: valós idejű eszközök, pl. rádiós átvitel
  - CC-B: (kiegészítő) diagnosztika, redundancia
  - CC-C: hw erőforrásfoglalás támogatású eszközök

- Protokoll struktúra:

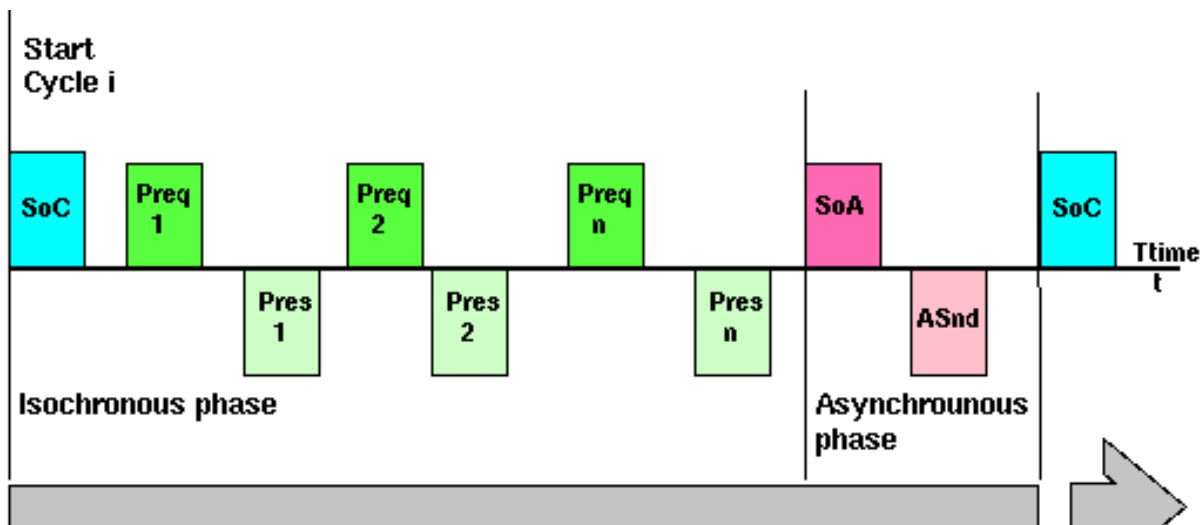

- Működés: alkalmazás és kommunikációs kapcsolatok

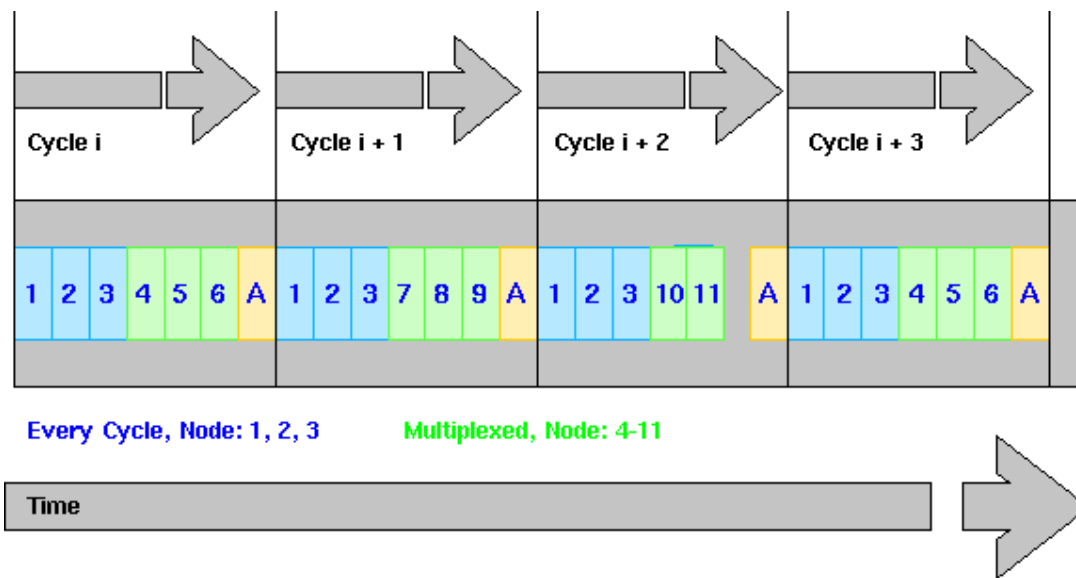
- Alapfunkciók:
  - ciklikus adatcsere: pl. státusz információ, 250 μ s - 512 ms
  - nem ciklikus adatcsere: pl. konfigurációs adatátvitel
  - diagnosztika: pl. riasztások
- Általános alkalmazási profil
  - PROFIsafe (IEC 61784-3-3), kommunikációbiztonság elosztott automatizálási rendszerekben
  - PROFIenergy, valós idejű energiaszükséglet figyelés (BMW, Mercedes, VW)
- Speciális alkalmazási profil
  - PROFIdrive (IEC 61800-7), hajtás- és mozgásvezérlés
  - Egyéb pl. vasúti

- Ethernet alapú valós idejű protokoll
- NEM power over Ethernet!
- Eredeti fizikai réteg 100BASE-TX, 2006 óta támogatja a Gigabit Ethernetet (1 Gbps)
- Az Ethernet kiegészítése lekérdezéses és időosztásos mechanizmussal:
  - Garantált átvitel időkritikus adatokhoz
  - Mikroszekundum alatti precíziós szinkronizálás
  - Kevésbé időkritikus adatok átvitele aszinkron csatornán
- 200 μ s alatti ciklusidő, 1 μ s alatti jitter

- Alapciklus:
  - Cikluskezdet
  - Izoszinkron fázis
  - Aszinkron fázis

- Multiplexálás

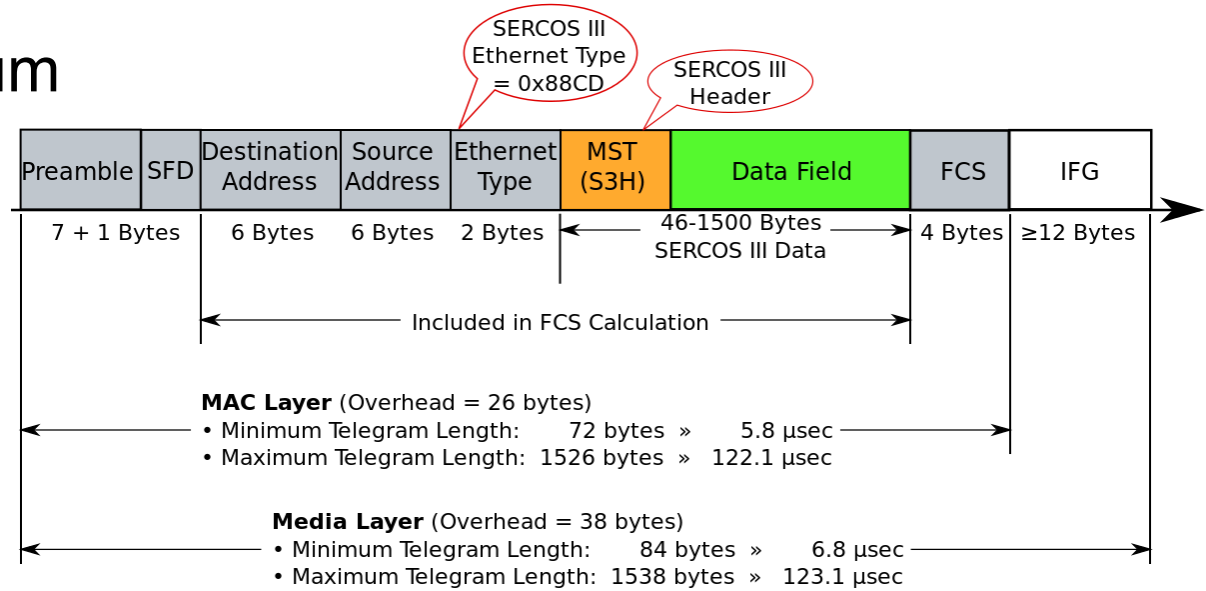

- Ipari telephelyek energiamenedzsmentje
- Épületautomatizálás
- Robotika
- Nagyméretű hálózati struktúrák

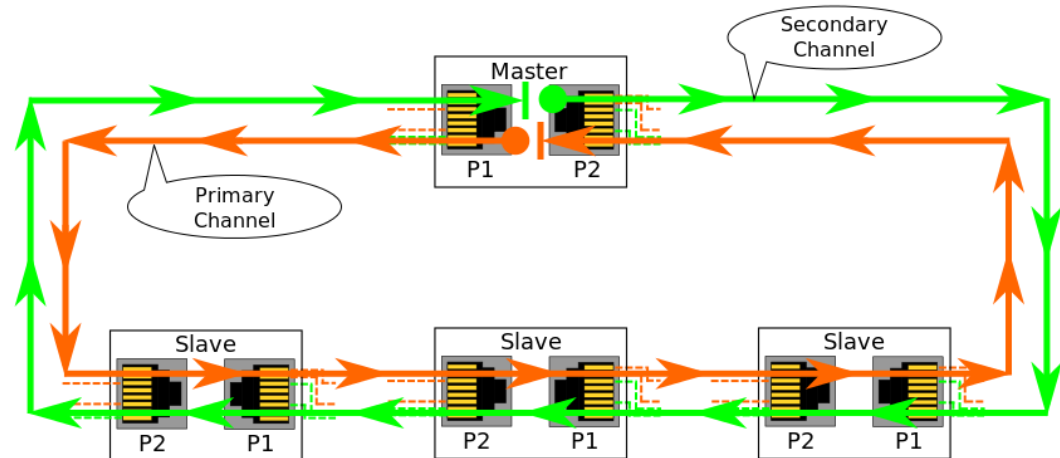

- Ipari vezérlési, motorvezérlési protokoll
- Ethernet alapú
- Master-slave architektúra
- Gyűrű és vonal topológia definiált
- Cirkuláris adatátvitel: master kezdeményez, és a végppont is a master
- Cél: valós idejű adatátvitel különböző I/O egységek számára alacsony késleltetési idővel és jitterrel
- Ciklusidő: 31,25 μ s - 65 ms

Telegram formátum

Fizikai interfész (itt gyűrű)

- SERCOS I/O profil módban
  - Decentralizált I/O modulok vezérlése
  - Blokk és moduláris I/O egységek
- SERCOS Energy profil módban (fogyasztás csökkentés)
  - Folyamatos terhelésű motorok, gépek
  - Dinamikusan változó terhelésű folyamatok, hatékony részleges terhelésmegosztás
  - Kikapcsolható komponensekkel rendelkező rendszerek

- Eredetileg Mitsubishi fejlesztés
- Különböző szabványok adaptációja
- Átviteli közeg csavart érpár és optika
- Átviteli sebességek 1 Mbps – 1 Gbps
- Hálózati elemek száma max. 254 egy hálózaton belül
- Áthidalható távolság max. 550 m az elemek között

▪ Keretszerkezet

Master Frame Transmission Format

Standard Master Frame (Maximum 930 bytes)

Master Transmission (Maximum size with Transient Message)

Master Transmission (Maximum size without Transient Message)

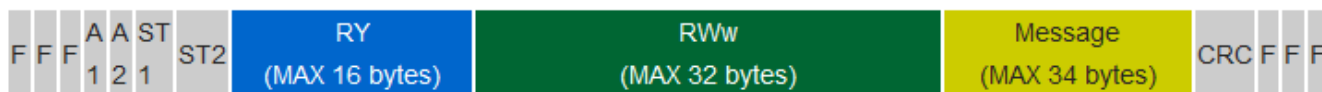

Slave Frame Transmission Format

Standard Slave Frame

Slave Transmission (Maximum data with Transient Message)

Slave Transmission (Maximum data without Transient Message)

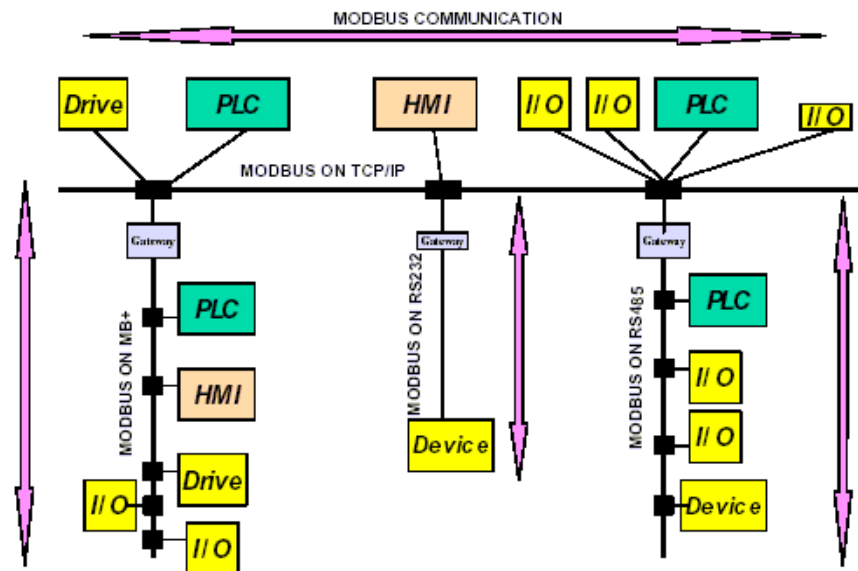
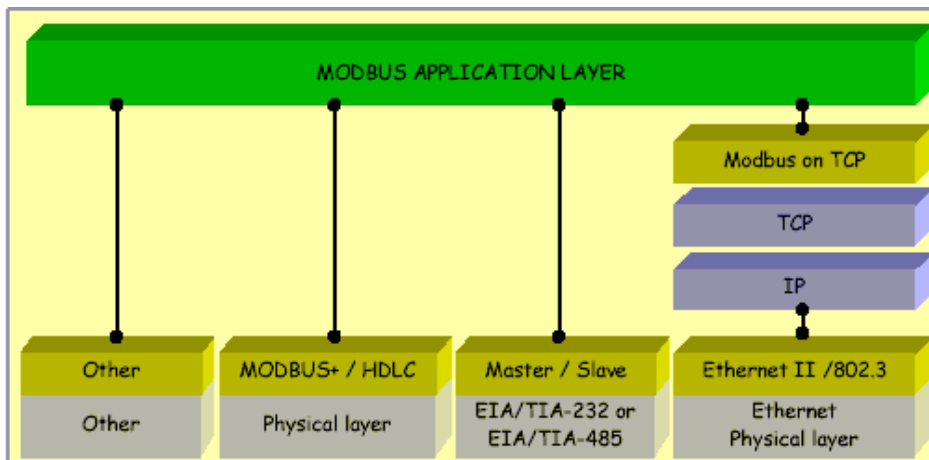

- Ipari folyamat és gépvezérlések (különbéle gyártói és termelői iparágakban)
- Létesítmény üzemeltetés
- Folyamatvezérlés és épületautomatizálás

- Ipari soros kommunikációs protokoll
- De facto szabvány (Schneider Electric)
- Különböző célú protokollverziók (RTU, ASCII, **TCP/IP**)
- Alkalmazás szintű protokoll
- Az alatta működő fizikai réteg különböző lehet: vezetékes, vezeték nélküli (GPRS, ISM alapú)
- Modbus TCP/Modbus over TCP: checksum, payload kezelés eltérő

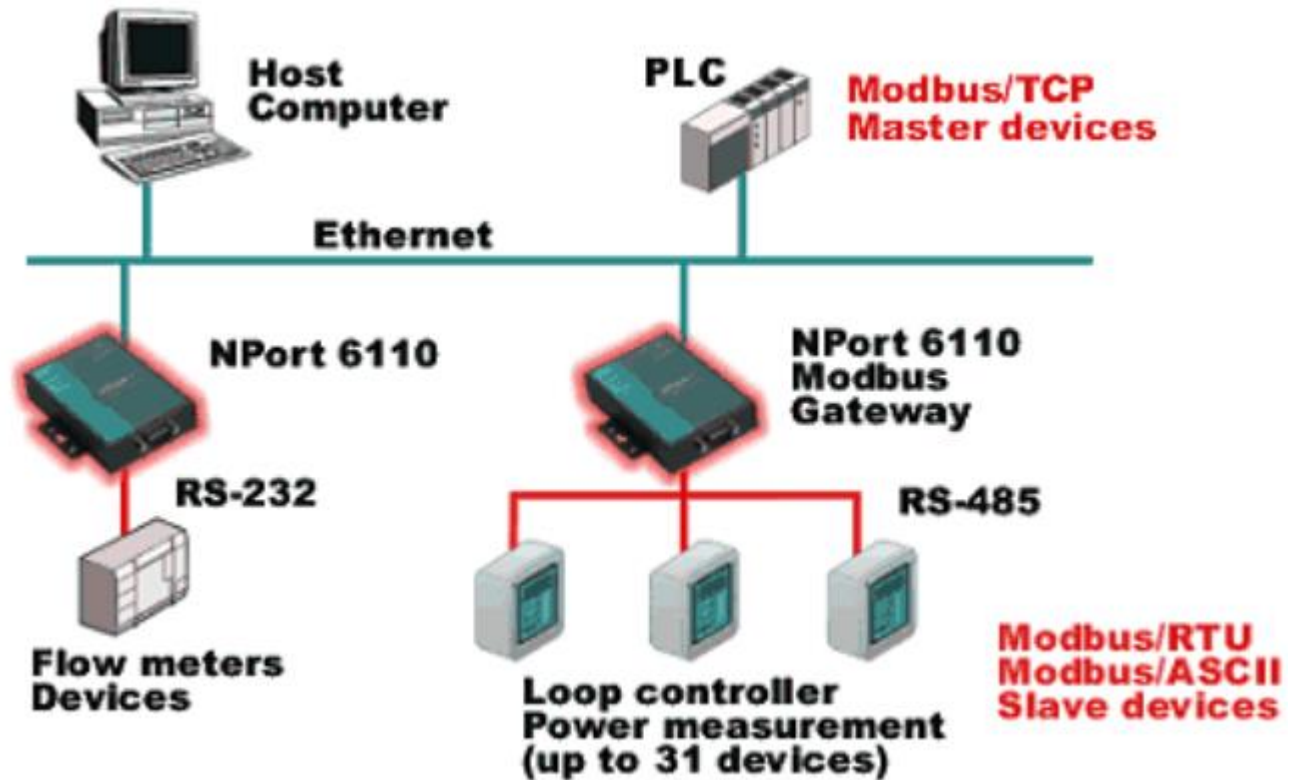
Protokoll stack

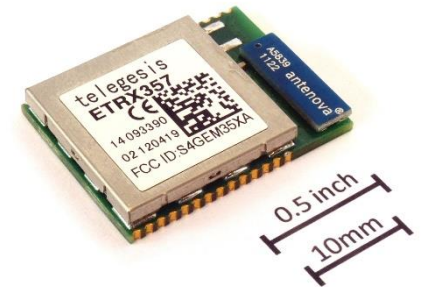

Modbus/TCP alkalmazások

- Folyamatvezérlés
- Automatizálás

- IEEE 802.15.4 alapú magasszintű kommunikációs protokoll
- Kis fogyasztású digitális rádiós rendszer
- Hatótávolság 10-100 méter (line-of-sight)
- 128 bites szimmetrikus kulcsú titkosítás
- Kis fogyasztás
- Működés ISM sávokban
- Teljesítmény 1-100mW
- Adatsebesség 250 kbps-ig (sávfüggő)
- Hálózati topológia:
  - Csillag
  - Fa
  - Mesh

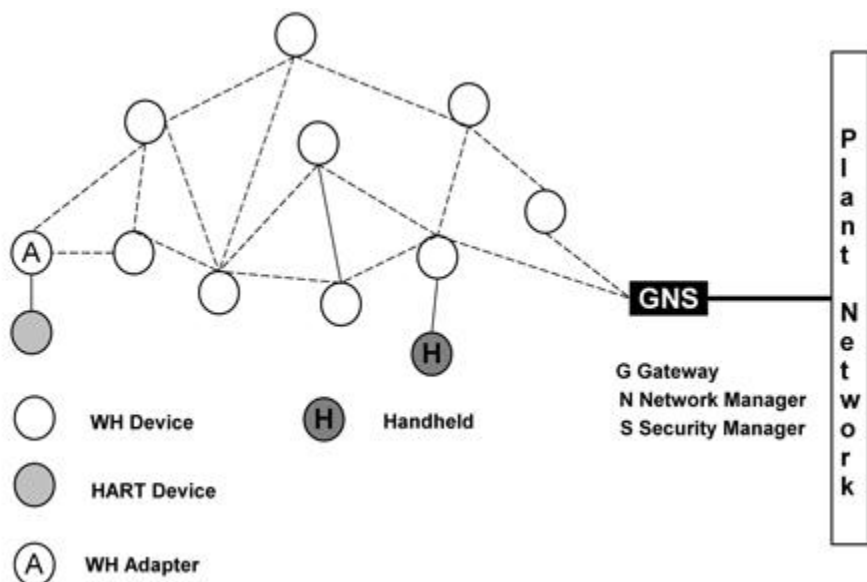

- Eszközfunkciók:
  - ZigBee Coordinator: hálózati gyökérelem a legtöbb képességgel, hálózati kulcsok, egyéb információk
  - ZigBee Router: köztes hálózati elem, adatforgalom irányítási képességek
  - ZigBee EndDevice: a „szülő” elemmel képes kommunikálni, forgalom továbbításra nem alkalmas
- Funkcionális rétegek:
  - Fizikai: IEEE 802.15.4-2003 PHY
  - MAC: IEEE 802.15.4-2003 MAC
  - Hálózati: AODV algoritmus, ad hoc hálózat
  - alkalmazási

- Vezeték nélküli kapcsolók
- Elektromos mérőeszközök
- Forgalmenedzsment eszközök
- Épületautomatizálás
- Gyógyászati adatgyűjtés
- Tűz- és behatolásérzékelés
- Egyéb kis hatótávolságú, kis adatsebességű átvitelek ipari rendszerekben

- HART: Highway Addressable Remote Transducer Protocol
- Az első vezeték nélküli folyamatirányítási protokoll
- IEEE 802.15.4 az alapja
- Kompatibilis a korábbi HART protokollal
- Különböző funkciójú hálózati elemek (pl. router stb.)
- Pont-pont vagy mesh összeköttetés
- 2,4 GHz frekvenciasáv
- DSSS moduláció

- Hálózatfelépítés és protokoll stack

OSI	TCP/IP	HART	
Application		Command Oriented. Predefined Data Types and Application Procedures	
Presentation		Auto-Segmented transfer of large data sets. Reliable stream transport	
Session	Application	Byte Oriented, Token, Master/Slave Protocol	Redundant Paths Mesh Network
Transport	TCP		TDMA, Channel Hopping
Network	IP	Analog & Digital Signaling 4-20mA	IEEE 802.15.4
Data Link	Network Access		IEEE 802.15.4 (2,4GHz)
Physical		Wired (FSK/PSK/RS485)	Wireless 2.4 GHz

Wireless HART alkalmazás

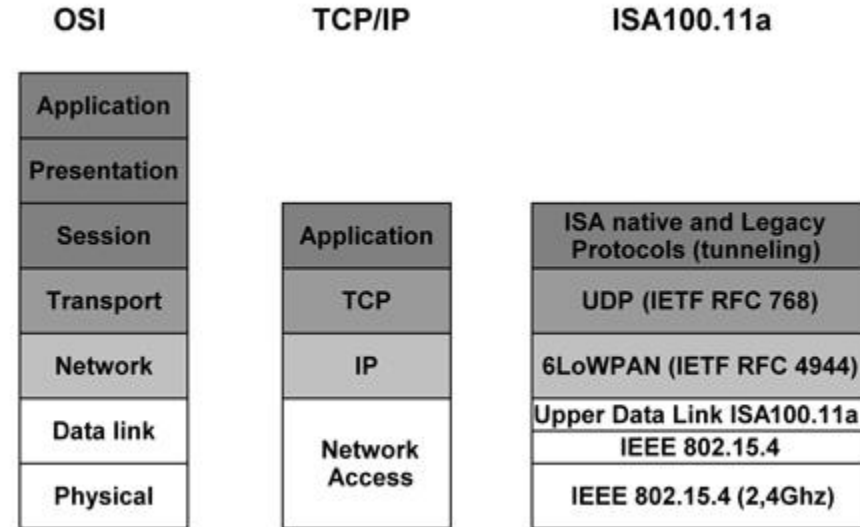
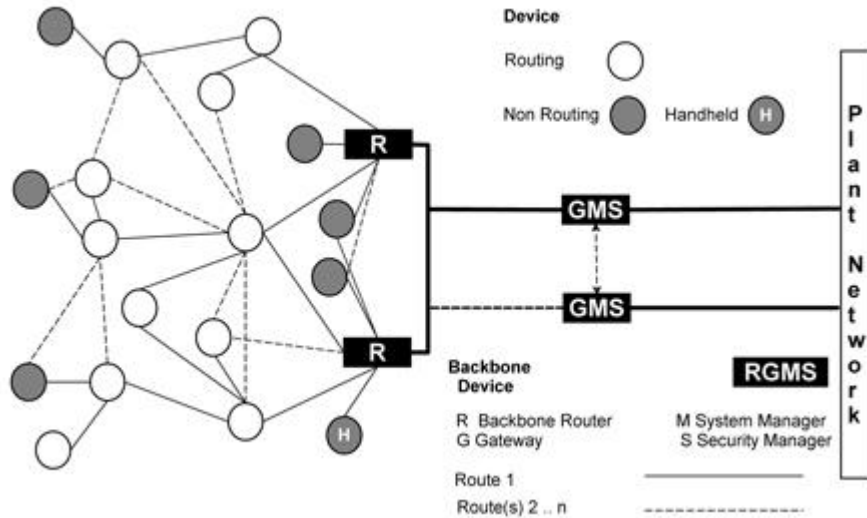

- Ipari vezeték nélküli szenzorhálózatok
- Meglevő HART hálózatok vezeték nélküli kiegészítése

- ISA: International Society of Automation
- IEC 62734 szabvány
- Különböző funkciójú hálózati elemek (pl. router stb.)
- Pont-pont vagy mesh összeköttetés
- 2,4 GHz frekvenciasáv
- Spektrum menedzsment alkalmazása (fekete lista, adaptív hopping)
- IPv6 támogatás

- Hálózat felépítés és protokoll stack

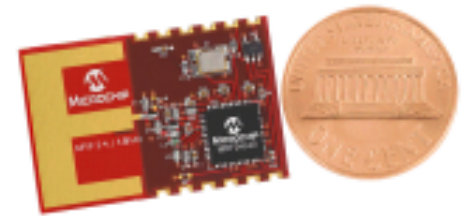

ISA 100.11a alkalmazás

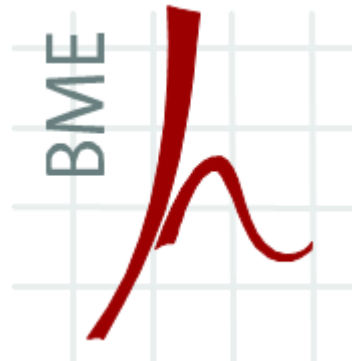
- Ipari folyamatvezérlés
- Egyéb kapcsolódó alkalmazások

- Microchip Technology Inc.
- IEEE 802.15.4 alapú
- Kis sugárzott teljesítmény
- Hatótávolság 20-50 méter
- Alacsony költség
- Patch antenna

- Ipari monitorozás és vezérlés
- Épület automatizálás
- Távvezérlés
- Kisteljesítményű szenzorhálózatok
- Világításvezérlés
- Automata mérőleolvasás

- IPv6 alapú hálózati protokoll
- 6LoWPAN
- IEEE 802.15.4 használata
- IoT (Internet of Things) koncepció
- AES titkosítás
- Helyi mesh struktúrájú vezeték nélküli hálózatok
- Különbéféle automatizálási megoldások
- Dokumentáció - Thread tagság (tagdíj) szükséges

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!